

γυναικὸς φυσικοῦ σχεδὸν μεγέθους. Ἡ μοναδικὴ συλλογὴ γραπτῶν στηλῶν τοῦ μουσείου Βόλου ἐπλουτίσθη οὕτω σπουδαίως. Τρίτην μικρὰν ἀνασκαφὴν ἐνήργησεν ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ὀσσης, ἔνθα ἀνεκαλύφθη σπήλαιον ἱερὸν τῶν Νυμφῶν, εὔρε δ' αὐτόθι ἐπιγραφάς τινας ἀναθηματικὰς, πήλινα εἰδώλια, δακτυλίους καὶ νομίσματα. Ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἐπερατώθη ἕνεκα τῶν βροχῶν. Τέταρτον ἔσκαψεν ὁ αὐτὸς ἔφορος ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Γόννων, ἔνθα ἀνεκάλυψε κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ἣν ὑπέβαλε, τὰ λείψανα κυκλοτεροῦς ναοῦ τῆς Ἀθηναῖς Πολιάδος καὶ περὶ αὐτὰ μαρμάρινα καὶ πήλινα ἀγαλμάτια, βελόνας ὀστείνας, πόρπας, ἀγγεῖα κτλ. Προσέτι εὔρε 133 ἐνεπιγράφους στήλας, ὧν πέντε εἶναι ἀναθηματικάί, αἱ δὲ λοιπαὶ ψηφίσματα ποικίλα, ἰδίως προξενίας, ἀμφισβητήσεις ὀρίων, ἱερός τις νόμος κ. ἄ.

Εἰς τὰ περὶ τῆς Χαλκίδος ὁ σύμβουλος κ. Παπαβασιλείου ἐνήργησε διαφόρους δοκιμάς, κατὰ τὰς ὁποίας, πλὴν ἄλλων τινῶν ἀρχαίων, εὔρε καὶ δέκα μυκηναϊκοὺς τάφους· ἐκ τῶν κτερισμάτων δέ, τὰ ὁποῖα συνέλεξεν ἐν αὐτοῖς, ἀναφέρομεν 40 σχεδὸν ἀκέραια πήλινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς τεμάχια, τρία πήλινα εἰδώλια, πλῆθος ψήφων περιδεραιῶν ἐκ διαφόρων λίθων ἢ ὑαλομάζης, τρεῖς ἄλλας ψήφους ἐξ ἠλέκτρου καὶ τέσσαρας χρυσᾶς, ὧν μία ἔχει τὸ σχῆμα κεφαλῆς βοός, πέντε βούκρανα ἐξ ὑαλομάζης, σφονδύλια λίθινα, αἰχμὴν δόρατος, ξίφος, μαχαίριον καὶ σμίλην χαλκῆν κ. ἄ.

Ἐν Ἐρετρίᾳ δὲ ὁ ἔφορος καὶ σύμβουλος κ. Κουρουნიώτης ἀπεπεράτωσε τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνηφόρου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος εἶχεν ἀνακαλύψει ἄλλοτε σπουδαιότατα λείψανα ἀρχαϊκῆς πλαστικῆς κοσμοῦντα σήμερον τὸ μουσεῖον τῆς Χαλκίδος. Τοῦ ναοῦ τὸ ἥμισυ περίπου ἔκειτο ἐντὸς ξένου κτήματος, ἀπαλλοτριωθέντος δὲ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΧΑΛΚΙΔΑ

Αἰ κατὰ τὸ θέρος τοῦτο δαπάνη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ἡμῶν ἐποπτευόντων γενόμεναι παρὰ τὴν Χαλκίδα ἀνασκαφαὶ ἔσχον τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα.

Σκάψαντες τὸ πρῶτον παρὰ τὴν Ἀρέθουσαν εὔρομεν ἐν μὲν τῷ ἀγρῷ τοῦ Ἐλευθερίου Καπέλλου, θεμέλια βαλανείου, ὅπερ ἔκειτο ἐγγὺς τοῦ ναοῦ τῆς Ἰσιδος. Ἐν αὐτῷ εὐρέθη στήλη ἀναθηματικὴ τῇ Ἰσιδι Σαράπιδι καὶ Ἀνούβιδι, ἣτις ληφθεῖσα ἐκ τοῦ παρακειμένου ναοῦ τῆς Ἰσιδος ἐχρησίμευσεν ὡς παραστάς θύρας. Ἐν δὲ τῷ τοῦ Χριστοῦ Κανατᾶ ἀγρῷ εὐρέθη περίβολος τάφων πρὸ πολλοῦ κατεστραμμένων, ὧν ἔξωθεν ὑπῆρχον δύο μικραὶ μαρμάριναι χεῖρες ἔνθετοι εἰς δύο εἰδώλια, ὧν τὸ ἕτερον μεῖζον, καὶ ὠραία πηλίνη κεφαλὴ εἰδωλίου μικροῦ. Ἐν δὲ τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸ ἐργοστάσιον νάφθης τοῦ κ. Βασιλείου Σακελλαράκη εὐρέθησαν ἐν τοῖς θεμελίοις κτισμάτων, ἀνηκόντων πιθανῶς τῷ παρακειμένῳ ναῷ τῆς Ἀρεθούσης, ὁ δεξιὸς ὤμος ἀγάλματος καλῆς τέχνης ὕψ. 0,30 μ. καὶ τεμάχιον ἄλλο μαρμάρου ἔχον ἀνάγλυπτον παῖδα, ὅστις ἔνεκα φθορᾶς μόλις διακρίνεται.

Εἶτα ἐσκάψαμεν ἐν τῷ παρὰ τὴν Βρωμοῦσαν κτήματι τοῦ Νικολάου Ἀγγέλου πρὸς εὑρεσιν τάφων. Ἐνταῦθα εὐρέθησαν τάφοι ἑννέα καὶ τριάκοντα, κάλπη μολυβδίνῃ τετράγωνος πλήρης ὀστέων καὶ τρεῖς ἐνεπίγραφοι ἐπιτύμβιοι στήλαι. Τῶν τάφων τρισκαίδεκα μὲν ἦσαν πύρινοι, οἱ δ' ἄλλοι κοίλοις ὡς καὶ τὸ πολὺ κεράμοις πεποιημένοι. Κτερίσματα ἐν αὐτοῖς εὐρέθησαν φιάλαι, οἰνοχόαι, κάνθαροι καὶ ἄλλα ποικίλα τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα ἀγγεῖα πάντα τοῦ β' καὶ α' π. Χ. αἰῶνος.

Τελευταῖον ἐσκάψαμεν ἐν τῷ ὑπεράνω τοῦ κήπου λοφώδει ἀγρῷ τῆς κ. Ἐλένης Μαντάλου καὶ ἐν τῷ παρὰ

τάς τρεῖς Καμάρας τοῦ Ἀναστασίου Καλλιμάνη. Καί ἐν μὲν τῷ τῆς κ. Μαντάλου ἀνεψῆξαμεν ὀκτώ Μυκηναίκοις τάφους λελαξευμένους ἐπὶ μαλακοῦ τιτανολίθου, ἐν δὲ τῷ τοῦ Καλλιμάνη ἓνα. Ἐν αὐτοῖς εὐρέθησαν πρὸς τεσσαράκοντα σχεδὸν ἀκεραίοις Μυκηναίκοις ἀγγείοις διαφόροις τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος καὶ πληθὺς ἄλλων τεθραυσμένων ἀλλὰ δυναμένων νὰ συγκολληθῶσι καὶ τὰ ἐξῆς κτερίσματα.

1) πληθὸς κόκκων περιδεραιῶν ἐξ ὑαλομάζης κυανῆς ἢ λευκῆς ἢ μελαίνης· 2) τρεῖς κόκκοι χρυσοῦ σχήματος ἐλαιοπυρῆνος ραβδωτοῦ, εἰς ὡσαύτως χρυσοῦς παριστῶν κεφαλὴν βόος, τρεῖς ἐξ ἠλέκτρον, δώδεκα ἐκ πυρίτου λίθου, ἄλλοι ἐξ ἀμεθύστου, φυσικοῦ χρυστάλλου καὶ εἰς ἐξ ἀγάλτου ἔχων σχῆμα ἐλαιοπυρῆνος· 3) πέντε βούκρανα ἐξ ὑαλομάζης μελαίνης· 4) οὐκ ὀλίγα σπονδύλια ἐκ πυρίτου λίθου ἀμφίκωνα καὶ ἑτερόκωνα διαφόρου μεγέθους· 5) αἰχμὴ δόρατος χαλκῆ· 6) ξίφος, μαχαίριον καὶ σμίλη χαλκᾶ· 7) τεμάχια ἀργυροῦ ἐνωτίου 8) τρία βραχιόλια μολύβδινα περιβεβλημένα διὰ τινος ὑπολεύκου ὑαλομάζης· 9) ἐν δυοῖς πιθοειδέσιν ἀγγείοις ὑπῆρχε κόνις ὑποπράσινος, ἣτις πιθανῶς ἐχρησίμευεν ὡς βαφή· 10) τρία πήλινα εἰδῶλια παριστῶντα θήλειαν θεότητα ἔχουσαν κεφαλὴν πτηνοῦ, οὗ αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν ὅμοιαι πρὸς τοὺς τῆς γλαυκὸς εἰσὶν ἐγκεκολλημένοι. Τοῦ ἐνός τούτων λείπει ἢ βάσις, ἄλλου δὲ αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν, αἵτινες οὖσαι πήλιναι ἀπεκολλήθησαν· 11) δύο ἀκόνας, ὧν ἡ ἑτέρα ἀετωματοειδής, ἐχούσας ὀπὴν, ἵνα ἀναρτῶνται.

Περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς κατασκευῆς τῶν τάφων τούτων, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρεθέντων κτερισμάτων, ἅτινά εἰσι κατατεθειμένα ἐν τῷ Μουσείῳ Χαλκίδος, θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ ἀκριβέστερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1910.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ